Euroopan parlamentti
2024-2029

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2025/0239(COD)

10.7.2026

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan sosiaalirahaston perustamisesta osana asetuksessa (EU) [kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat] vahvistettua kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa ja laadukkaisiin työpaikkoihin, osaamiseen ja sosiaaliseen osallisuuteen vuosiksi 2028–2034 myönnettävän unionin tuen täytäntöönpanoedellytyksistä
(COM(2025)0558 – C10-0172/2025 – 2025/0239(COD))

Valmistelija: Alessandra Moretti

PA_Legam

TARKISTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta esittää asiasta vastaavalle työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(2 a) Jäsenvaltioiden ja komission olisi varmistettava, että sukupuolten tasa-arvoa edistetään kaikkien ESR:sta tuettujen toimien valmistelussa, täytäntöönpanossa, seurannassa ja arvioinnissa ja että niissä otetaan huomioon sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen. ESR:sta tuetuilla toimenpiteillä olisi autettava poistamaan rakenteellisia esteitä, jotka haittaavat naisten täyttä osallistumista yhteiskuntaan ja työmarkkinoille, mukaan lukien hoitovastuun epätasainen jakautuminen, työmarkkinoiden eriytyminen, sukupuolten palkka- ja eläke-erot, sukupuolistunut väkivalta ja palvelujen, myös terveydenhuollon, epätasa-arvoinen saatavuus. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä naisiin, jotka kohtaavat risteävää syrjintää, kuten maahanmuuttajanaisiin, rodullistettuihin naisiin, perinteisesti kiertolaiselämää viettäviin etnisiin vähemmistöihin kuuluviin naisiin, romaninaisiin, vammaisiin naisiin, yksinhuoltajaäiteihin, ikääntyneisiin naisiin ja hlbtiq-naisiin.

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 4 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*

(4) Unionilla on edessään rakenteellisia haasteita, jotka johtuvat talouden globalisaatiosta, haavoittuvista toimitusketjuista, muuttovirtojen hallinnasta ja lisääntyneestä turvallisuusuhasta, siirtymisestä puhtaaseen energiaan, teknologisesta muutoksesta ja väestörakenteen muutoksesta, työvoiman ikääntymisestä, liian vähäisestä sosiaalisesta asuntotuotannosta sekä kasvavasta osaamisvajeesta ja työvoimapulasta monilla aloilla ja alueilla.	(4) Unionilla on edessään rakenteellisia haasteita, jotka johtuvat talouden globalisaatiosta, ***ilmastonmuutoksesta,*** haavoittuvista toimitusketjuista, muuttovirtojen hallinnasta ja lisääntyneestä turvallisuusuhasta***, sodasta***, siirtymisestä puhtaaseen energiaan, teknologisesta muutoksesta ja väestörakenteen muutoksesta, työvoiman ikääntymisestä, ***lisääntyvästä eriarvoisuudesta, mukaan lukien sitkeät sukupuoleen liittyvät ja risteävät eriarvoisuuden muodot sekä naisten oikeuksiin kohdistuvien hyökkäysten lisääntyminen ja naisten oikeuksien taantuminen, epätasa-arvoisista mahdollisuuksista saada kohtuuhintaisia ja korkealaatuisia hoito- ja hoivapalveluja,*** liian vähäisestä sosiaalisesta ***ja kohtuuhintaisesta*** asuntotuotannosta sekä kasvavasta osaamisvajeesta ja työvoimapulasta monilla aloilla ja alueilla. ***Näiden haasteiden seuraukset vaikuttavat muita enemmän henkilöihin, joihin kohdistuu sukupuoleen, rotuun, ihonväriin, etniseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, geneettisiin ominaisuuksiin, kieleen, uskontoon tai vakaumukseen, poliittisiin tai muihin mielipiteisiin, kansalliseen vähemmistöön kuulumiseen, varallisuuteen, syntyperään, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvaa risteävää syrjintää.***

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(5) Työelämän realiteettien muuttuessa unionin olisi oltava valmis kohtaamaan nykyiset ja tulevat haasteet investoimalla relevanttiin osaamiseen, tekemällä kasvusta entistä osallistavampaa ja	(5) Työelämän realiteettien muuttuessa unionin olisi oltava valmis kohtaamaan nykyiset ja tulevat haasteet investoimalla relevanttiin osaamiseen, tekemällä ***kestävästä*** kasvusta entistä osallistavampaa

parantamalla työllisyys- ja ***sosiaalipolitiikkaa***, myös työvoiman liikkuvuuden ja alakohtaisen rakenneuudistuksen osalta, ***kiinnittäen*** huomiota erityisten sosiaalisten haittojen kanssa kamppaileviin kaupunki- ja ***maaseutualueisiin***.	ja ***sukupuolitietoisempaa sekä*** parantamalla työllisyys-***, sosiaali-*** ja ***terveyspolitiikkaa ja sukupuolten tasa-arvoa koskevaa politiikkaa***, myös työvoiman liikkuvuuden ja alakohtaisen rakenneuudistuksen osalta***. Unionin olisi erityisesti edistettävä pääsyä laadukkaisiin, vakaisiin, oikeudenmukaisesti palkattuihin ja varmoihin työpaikkoihin, parannettava edellytyksiä naisten yrittäjyydelle ja kurottava umpeen sitkeät sukupuolten väliset erot. Unionissa olisi kiinnitettävä*** huomiota erityisten sosiaalisten haittojen kanssa kamppaileviin kaupunki-***, maaseutu-*** ja ***saarialueisiin***.

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(5 a) Keskeinen tekijä työvoimapulaan, sosiaalisiin kysymyksiin ja työllisyyteen liittyvien haasteiden ratkaisemisessa on kilpailukyvyn vahvistaminen siten, että edistetään yrityksiä ja investointeja osana toimivaa markkinataloutta.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(6) Vuoteen 2040 mennessä unionin työmarkkinoilta poistuu vuosittain noin miljoona ihmistä. Työvoiman supistumisen lisäksi joillakin alueilla korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on pieni eikä ole kasvussa, minkä vuoksi työvoiman menetystä on vaikea kompensoida työn tuottavuutta parantamalla. Tämä lisää unionin	(6) Vuoteen 2040 mennessä unionin työmarkkinoilta poistuu vuosittain noin miljoona ihmistä. Työvoiman supistumisen lisäksi joillakin alueilla korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus väestöstä on pieni eikä ole kasvussa, minkä vuoksi työvoiman menetystä on vaikea kompensoida työn tuottavuutta parantamalla. Tämä lisää unionin

sosiaaliturvamalliin kohdistuvaa painetta ja asettaa sen kestävyyden ja riittävyyden koetukselle. Se myös lisää työvoimapulaa ja osaamisvajetta työmarkkinoilla, mikä heikentää talouskasvua ja kilpailukykyä. Joillakin aloilla tämä aiheuttaa työvoimakustannuspaineita. Tästä syystä ESR:n tuella olisi lisättävä erityisesti naisten ja ***nuorten***, ***vammaisten henkilöiden*** ja ***romaniyhteisöjen työmarkkinaosallistumista*** ja ***tuettava*** työnantajia ***oikeanlaisten ihmisten löytämisessä*** saatavilla oleviin työpaikkoihin, lisättävä ikääntyneiden työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia asianmukaisilla sekä työmarkkinoilla että työpaikoilla toteutettavilla toimenpiteillä, varmistettava ammattitaitoinen työvoima, joka kykenee selviytymään suurista yhteiskunnallisista haasteista, ja tuettava tervettä työ- ja yksityiselämän tasapainoa ***muun muassa*** varmistamalla ***laadukkaan lastenhoidon*** saatavuus.	sosiaaliturvamalliin kohdistuvaa painetta ja asettaa sen kestävyyden ja riittävyyden koetukselle. Se myös lisää työvoimapulaa ja osaamisvajetta työmarkkinoilla, mikä heikentää talouskasvua***, kestävää kasvua*** ja kilpailukykyä. Joillakin aloilla tämä aiheuttaa työvoimakustannuspaineita. Tästä syystä ESR:n tuella olisi lisättävä erityisesti ***niiden*** naisten ***työmarkkinaosallistumista, joihin työttömyys, vajaatyöllisyys, yliedustus osa-aikatyössä, matalapalkka-alat*** ja ***työmarkkinoiden eriytyminen vaikuttavat suhteettomasti***, ***jotka haluavat palata työelämään hoito-*** ja ***hoivavelvollisuuksien jälkeen ja jotka kohtaavat risteävää syrjintää, mukaan lukien vammaiset henkilöt, romaniyhteisöt, nuoret henkilöt*** ja ***muihin syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvat naiset. ESR:n avulla olisi myös autettava*** työnantajia ***löytämään oikeanlaisia ihmisiä*** saatavilla oleviin työpaikkoihin, lisättävä ikääntyneiden työntekijöiden vaikutusmahdollisuuksia asianmukaisilla sekä työmarkkinoilla että työpaikoilla toteutettavilla toimenpiteillä, varmistettava ammattitaitoinen työvoima, joka kykenee selviytymään suurista yhteiskunnallisista haasteista, ja tuettava tervettä ***ja parempaa*** työ- ja yksityiselämän tasapainoa ***edistämällä kotitöiden ja hoito- ja hoivavelvollisuuksien tasapuolista jakamista naisten ja miesten välillä, tukemalla jousto- ja etätyöjärjestelyjä, isyysvapaata ja jaettua vanhempainvapaata sekä*** varmistamalla ***laadukkaiden ja kohtuuhintaisten lastenhoito- ja pitkäaikaishoitopalvelujen*** saatavuus ***ja tukemalla hoitajia, joista suurin osa on naisia***.

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(6 a) Väestökehitys ja syntyvyyden huomattava lasku muodostavat suuren haasteen taloudelliselle ja sosiaaliselle kestävyydelle. Lisääntymisterveyspalvelujen epätasa-arvoinen saatavuus, myös naisten ja sellaisten pariskuntien tapauksessa, jotka kärsivät sairauksista johtuvasta hedelmättömyydestä, syventää sosiaalista eriarvoisuutta ja rajoittaa mahdollisuuksia käyttää perusoikeuksia, kuten oikeutta terveyteen ja perhe-elämään. EU:n rahastoilla, myös Euroopan sosiaalirahastolla, olisi tuettava terveydenhuoltopalvelujen, neuvonnan, ennaltaehkäisyn ja sosiaalisen tuen saatavuutta hedelmättömyyden, syntyvyyden ja väestökadon hillitsemisen aloilla.

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(6 b) Yhteisötalous tukee todistetusti sukupuolten tasa-arvoa niin, että naisten osuus johtotehtävissä lisääntyy, palkkaerot pienenevät ja työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen helpottuu. Sosiaalitalous olisi tunnustettava ESR:n strategiseksi painopisteeksi, jotta voidaan edistää naisten taloudellista riippumattomuutta ja suojella tyttöjen oikeuksia.

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*

(7) Komissio esitteli kilpailukykykompassin 29 päivänä tammikuuta 2025. Kompassin avulla Euroopasta voi tulla paikka, jossa tulevaisuuden teknologioita, palveluja ja puhtaita tuotteita keksitään, valmistetaan ja saatetaan markkinoille, samalla kun Euroopasta tulee ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. Kilpailukykykompassissa tunnustetaan viisi horisontaalista kilpailukyvyn edellytystä, mukaan lukien osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen, ja korostetaan, että Euroopan kilpailukyvyn perusta ovat sen ihmiset. Jotta unioni olisi kilpailukykyinen ja valmistautunut tulevaisuuden varalle, sen on tuettava ja valmennettava ihmisiä opinnoissa, työssä ja elämässä menestymiseen tarvittavilla taidoilla ja pätevyyksillä.	(7) Komissio esitteli kilpailukykykompassin 29 päivänä tammikuuta 2025. Kompassin avulla Euroopasta voi tulla paikka, jossa tulevaisuuden teknologioita, palveluja ja puhtaita tuotteita keksitään, valmistetaan ja saatetaan markkinoille, samalla kun Euroopasta tulee ensimmäinen ilmastoneutraali maanosa. Kilpailukykykompassissa tunnustetaan viisi horisontaalista kilpailukyvyn edellytystä, mukaan lukien osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen, ja korostetaan, että Euroopan kilpailukyvyn perusta ovat sen ihmiset. Jotta unioni olisi kilpailukykyinen ja valmistautunut tulevaisuuden varalle, sen on tuettava ja valmennettava ihmisiä opinnoissa, työssä ja elämässä menestymiseen tarvittavilla taidoilla ja pätevyyksillä. ***ESR:n olisi edistettävä naisten työllisyyttä ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä helpottamalla heidän osallistumistaan työmarkkinoille ja yrittäjyyttään, koska naisten taloudellisen riippumattomuuden vahvistaminen on olennaisen tärkeää, jotta voidaan edistää oikeudenmukaista, osallistavaa ja häiriönsietokykyistä taloutta, vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja kilpailukykyä sekä varmistaa, että vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ketään ei jätetä jälkeen, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden ja tasa-arvoisen yhteiskunnan periaatteiden mukaisesti.***

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 7 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(7 a) Tekoäly ja uudet teknologiat avaavat mahdollisuuden talouskasvuun, kehitykseen sekä tehokkaampiin, sukupuolten kannalta tasa-arvoisiin ja älykkäämpiin työmarkkinoihin, joiden

avulla unioni voi ratkaista nykyisiä ja tulevia haasteita. Unionin politiikalla on edistettävä myös näitä mahdollisuuksia.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 8 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(8) Komissio julkaisi 26 päivänä helmikuuta 2025 tiedonannon ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”. On olennaisen tärkeää tunnustaa osaamisen keskeinen rooli pyrittäessä helpottamaan onnistunutta siirtymistä puhtaampaan ja kilpailukykyisempään teolliseen tulevaisuuteen unionissa. Erittäin ammattitaitoisen työvoiman kehittäminen ***on keskeistä innovoinnin edistämiseksi*** ja hiilestä ***irtautumisen*** ja ***kiertotalouden vauhdittamiseksi*** elintärkeillä teollisuudenaloilla. Keskittyminen osaamisen parantamiseen on ratkaisevan tärkeää oikeudenmukaista siirtymää koskevien unionin tavoitteiden saavuttamiseksi sekä unionin maailmanlaajuisen kilpailukyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Ympäristöresurssien saatavuus ja hyödyt jakautuvat ***lisäksi*** epätasaisesti yhteiskunnassa samoin kuin ympäristövaarat ja terveysriskit. On todennäköisempää, että haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät joutuvat kärsimään suhteessa muita enemmän.	(8) Komissio julkaisi 26 päivänä helmikuuta 2025 tiedonannon ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”. On olennaisen tärkeää tunnustaa osaamisen keskeinen rooli pyrittäessä helpottamaan onnistunutta siirtymistä puhtaampaan ja kilpailukykyisempään teolliseen tulevaisuuteen unionissa. Erittäin ammattitaitoisen työvoiman kehittäminen ***ja sellaisten esteiden poistaminen, jotka työmarkkinoiden horisontaalisen ja vertikaalisen eriytymisen vuoksi tällä hetkellä rajoittavat erityisesti naisten osallistumista työmarkkinoille, ovat keskeisiä keinoja edistää innovointia*** ja hiilestä ***irtautumista*** ja ***vauhdittaa kiertotaloutta*** elintärkeillä teollisuudenaloilla. ***ESR:n tuella olisi siksi lisättävä naisten osallistumista aloilla, joilla he ovat aliedustettuina. Unionissa olisi puututtava sukupuolieroihin työllisyydessä ja edistettävä sukupuolten tasa-arvoa eri aloilla käynnistämällä naisia tutkimuksessa, innovoinnissa ja startup-yrityksissä koskeva toimintasuunnitelma, jonka tavoitteena on tehdä unionista naisten kannalta houkuttelevin paikka työskennellä tällä alalla vuoteen 2030 mennessä.*** Keskittyminen osaamisen parantamiseen on ratkaisevan tärkeää oikeudenmukaista siirtymää koskevien unionin tavoitteiden saavuttamiseksi sekä unionin maailmanlaajuisen kilpailukyvyn ***ja kestävyyden*** ylläpitämiseksi ja

parantamiseksi. ***Lisäksi ESR:n olisi edistettävä sosiaalisesti oikeudenmukaista vihreää siirtymää ja puututtava ilmastonmuutoksen, ympäristön tilan heikkenemisen ja pilaantumisen vaikutuksiin, jotka kohdistuvat suhteettomasti naisiin ja haavoittuviin ryhmiin, muun muassa toimenpiteillä, joilla torjutaan energiaköyhyyttä, ympäristöeroja ja niihin liittyviä terveysriskejä.*** Ympäristöresurssien saatavuus ja hyödyt jakautuvat epätasaisesti yhteiskunnassa samoin kuin ympäristövaarat ja terveysriskit. On todennäköisempää, että haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät joutuvat kärsimään suhteessa muita enemmän.

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 8 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(8 a) Lisäksi komissio hyväksyi 5. maaliskuuta 2026 sukupuolten tasa-arvostrategian 2026–2030 ja korosti, että sukupuolten tasa-arvo on välttämätöntä unionin strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, myös siltä osin kuin on kyse sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämisestä ja kilpailukyvyn vahvistamisesta. Strategiassa korostetaan myös, että unionissa naiset ansaitsevat edelleen keskimäärin 12 prosenttia pienempää tuntipalkkaa kuin miehet ja että eläkkeissä sukupuolten välinen ero on edelleen 25 prosenttia, mikä osoittaa, että työmarkkinoilla esiintyy sitkeästi sukupuolten eriarvoisuutta. Tilanteen korjaamisessa on kyse epäoikeudenmukaisuuden oikaisemisesta ja unionin perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan täytäntöönpanosta, jotta voidaan hyödyntää sukupuolten tasa-arvon

parantamisen taloudellisia mahdollisuuksia. Naiset, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat naiset, ovat erityisen alttiita köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskille kaikkialla unionissa. Esimerkiksi yksinhuoltajilla, pääasiassa naisilla, on vaikeuksia tulla toimeen, ja heillä on kaksi kertaa suurempi köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski verrattuna koko väestöön. Lisäksi monet naiset kaikkialla unionissa kärsivät kuukautis- ja vaihdevuosiköyhyydestä. Strategiassa korostetaan, että sukupuolistereotypiat vaikuttavat koulutusvalintoihin, joilla on elinikäisiä seurauksia, mikä pahentaa työmarkkinoiden eriytymistä. Sukupuolisensitiivinen koulutus voi olla aidosti muutosvoimainen väline, jolla torjutaan sukupuolten eriarvoisuutta ja varmistetaan, että kaikilla lapsilla unionissa on sukupuolestaan riippumatta mahdollisuus laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen.

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(9) Osaamisunionin tavoitteena on tukea laadukkaiden, osallistavien ja mukautuvien koulutus- ja osaamisjärjestelmien kehittämistä unionin kilpailukyvyn, varautumisen, turvallisuuden ja demokratian parantamiseksi. Sen vuoksi unionin olisi osaamisunionin mukaisesti varmistettava riittävä rahoitus vankan osaamisperustan luomiseksi ja elinikäisten ja tulevaisuuteen suuntautuvien täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksien edistämiseksi kaikille, erityisesti digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin vastaamiseksi. Näin edistetään erityisesti digitaalisia taitoja ja keskeisiä	(9) Osaamisunionin tavoitteena on tukea laadukkaiden, osallistavien ja mukautuvien koulutus- ja osaamisjärjestelmien kehittämistä unionin kilpailukyvyn, varautumisen, turvallisuuden ja demokratian parantamiseksi. ***Tähän sisältyy sellaisten rakenteellisten ja kulttuuristen esteiden tunnistaminen ja poistaminen, jotka haittaavat tai rajoittavat naisten täyttä yhdenvertaista osallistumista digitaali- ja teknologia-alalle, myös johtotehtävissä. Unionissa olisi sen vuoksi puututtava haitallisiin sukupuolistereotypioihin, jotka uhkaavat rajoittaa naisten ja tyttöjen mahdollisuuksia koulutus- ja urapoluilla,***

mahdollistavia teknologioita mutta myös taitoja, joilla tuetaan nousevia aloja, jotta ihmisille voidaan tarjota digitalisaatioon, teknologia- ja innovaatiovetoisiin muutoksiin sekä sosiaalisiin ja taloudellisiin muutoksiin mukautettua osaamista, helpottaa urasiirtymiä ja liikkuvuutta ja tukea erityisesti matalan osaamistason tai heikosti koulutettuja aikuisia. Digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin on osaamisunionin mukaisesti vastattava työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutuksella, koulutuksen mukauttamisella teollisuuden tarpeisiin ja edistämällä oppilaitosten, työnantajien ja viranomaisten välisiä kumppanuuksia. On myös tarpeen tehostaa osaamisen liikkuvuutta ja riittävää kohdentamista sisämarkkinoilla, myös helpottamalla osaamisen siirrettävyyttä, ja on kyettävä houkuttelemaan osaajia ja pitämään heidät EU:ssa.

ja edistettävä naisten digitaalista täydennys- ja uudelleenkoulutusta työmarkkinoilla. Sen vuoksi unionin olisi osaamisunionin mukaisesti varmistettava riittävä rahoitus vankan osaamisperustan luomiseksi ja elinikäisten ja tulevaisuuteen suuntautuvien täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksien edistämiseksi kaikille ***kiinnittäen erityistä huomiota siihen, että naiset***, erityisesti ***risteävää syrjintää kohtaavat naiset, ja haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät, kuten vammaiset henkilöt, kohtaavat ylimääräisiä esteitä, jotka haittaavat heidän osallistumistaan koulutukseen, ja erityisesti*** digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin vastaamiseksi. ***On äärimmäisen tärkeää parantaa koulutusmahdollisuuksia ja koulutusta luonnontieteiden, teknologian, tekniikan ja matematiikan (STEM) alalla siten, että erityistä huomiota kiinnitetään naisiin ja tyttöihin, jotta voidaan poistaa nykyisiä sukupuolten välisiä eroja STEM-alojen työvoimassa, sillä nämä alat tarjoavat korkeampia palkkoja ja parempia uranäkymiä, sekä parantaa tekoälylukutaitoa.*** Näin edistetään erityisesti digitaalisia taitoja ja keskeisiä mahdollistavia teknologioita mutta myös taitoja, joilla tuetaan nousevia aloja, jotta ihmisille voidaan tarjota digitalisaatioon, teknologia- ja innovaatiovetoisiin muutoksiin sekä sosiaalisiin ja taloudellisiin muutoksiin mukautettua osaamista, helpottaa urasiirtymiä ja liikkuvuutta ja tukea erityisesti matalan osaamistason tai heikosti koulutettuja aikuisia. Digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin on osaamisunionin mukaisesti vastattava työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutuksella, koulutuksen mukauttamisella teollisuuden tarpeisiin ja edistämällä oppilaitosten, työnantajien ja viranomaisten välisiä kumppanuuksia. On myös tarpeen tehostaa osaamisen liikkuvuutta ja riittävää kohdentamista sisämarkkinoilla, myös helpottamalla osaamisen siirrettävyyttä, ja on kyettävä

houkuttelemaan osaajia ja pitämään heidät EU:ssa ***samalla, kun ehkäistään osaamisen hyväksikäyttöä ja aivovuotoa vähemmän kehittyneiltä alueilta***.

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 9 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(9 a) Unionin olisi osaamisunionin periaatteiden mukaisesti edistettävä elinikäisiä ja tulevaisuuteen suuntautuneita täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksia kaikille ja erityisesti naisille, jotta voidaan vastata digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin. Tässä yhteydessä tekoälyn käytön ja kehittämisen edistäminen ja mahdollistaminen ovat keskeisessä asemassa, kuten myös sellaisten aloitteiden edistäminen, joilla lisätään naisten yrittäjyyttä ja mahdollisuuksia itsenäiseen ammatinharjoittamiseen sekä tuetaan naisia johtotehtävissä siten, että kiinnitetään erityistä huomiota naisten osallistumisen lisäämiseen päätöksentekoprosesseissa ja erityisesti liike-elämässä ja STEM-aloilla. Näin edistetään etenkin digitaalisia taitoja ja keskeisiä mahdollistavia teknologioita mutta myös taitoja, joilla tuetaan nousevia aloja, jotta ihmisille voidaan tarjota digitalisaatioon, teknologia- ja innovaatiovetoisiin muutoksiin sekä sosiaalisiin ja taloudellisiin muutoksiin mukautettua osaamista, helpottaa urasiirtymiä ja liikkuvuutta ja tukea erityisesti naisia ja tyttöjä sekä matalan osaamistason aikuisia tai heikosti koulutettuja aikuisia.

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi

Johdanto-osan 9 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(9 b) Digitaalisen ja vihreän siirtymän haasteisiin on osaamisunionin mukaisesti vastattava työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutuksella, koulutuksen mukauttamisella teollisuuden tarpeisiin ja edistämällä oppilaitosten, työnantajien ja viranomaisten välisiä kumppanuuksia. On myös tarpeen tehostaa osaamisen liikkuvuutta ja riittävää kohdentamista sisämarkkinoilla, myös helpottamalla osaamisen siirrettävyyttä, ja on kyettävä houkuttelemaan osaajia ja pitämään heidät unionissa.

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 9 c kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(9 c) Pienillä ja midcap-yrityksillä on tärkeä rooli unionin kilpailukyvyn vahvistamisessa, talouskasvun vauhdittamisessa, työvoimapulan poistamisessa, naisten työllisyyden mahdollistamisessa ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä.

Tarkistus 16

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(11) Kumppanuussuunnitelmasta, ESR mukaan lukien, tuettavien toimien tehokas ja vaikuttava toteutus edellyttää hyvää hallintotapaa ja kumppanuutta kaikilta asianomaisilta eri aluetasojen toimijoilta ja sosioekonomisilta toimijoilta, erityisesti	(11) Kumppanuussuunnitelmasta, ESR mukaan lukien, tuettavien toimien tehokas ja vaikuttava toteutus edellyttää hyvää hallintotapaa ja kumppanuutta kaikilta asianomaisilta eri aluetasojen toimijoilta ja sosioekonomisilta toimijoilta, erityisesti työmarkkinaosapuolilta ja

työmarkkinaosapuolilta ja kansalaisjärjestöiltä.	kansalaisjärjestöiltä***, mukaan lukien naisten oikeuksia ajavat järjestöt, haavoittuvassa asemassa olevien naisten ja tyttöjen parissa työskentelevät järjestöt – jotta voidaan edistää heidän mahdollisuuksiaan saada työpaikka, koulutusta ja asunto, olla taloudellisesti riippumattomia, käyttää terveydenhuoltopalveluja ja osallistua sosiaalisesti – seksuaali- ja lisääntymisterveyttä ja -oikeuksia puolustavat järjestöt, köyhyyden torjuntaan osallistuvat järjestöt ja vammaisten henkilöiden oikeuksia ajavat järjestöt***.

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(11 a) On tärkeää tukea ja edistää säästö- ja investointitilejä jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen mukaisesti, jotta voidaan helpottaa investointeja yrityksiin, erityisesti pieniin ja midcap-yrityksiin, ja vahvistaa yksittäisten ihmisten henkilökohtaista taloutta. Tämä on avaintekijä naisten itsenäisyyden ja yrittäjyyden mahdollistamisessa sekä yleisen kilpailukyvyn edistämisessä.

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 12 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(12) Euroopan yhteiskuntien ja Euroopan sosiaalisen mallin vahvistamiseksi jäsenvaltioiden olisi osoitettava ESR:lle tietty vähimmäismäärä varoja asetuksen (EU) [kumppanuussuunnitelmia koskeva asetus]	(12) Euroopan yhteiskuntien ja Euroopan sosiaalisen mallin vahvistamiseksi jäsenvaltioiden olisi osoitettava ESR:lle tietty vähimmäismäärä varoja asetuksen (EU) [kumppanuussuunnitelmia koskeva asetus]

mukaisesti hyväksytyistä kumppanuussuunnitelmistaan. Jäsenvaltioiden erilaisten sosioekonomisten haasteiden luonne ja vakavuus vaihtelevat, mikä edellyttää joustavampaa lähestymistapaa ohjelmasuunnitteluun. Vaikka sosiaalipolitiikalle on myönnettävä tietty vähimmäistason tuki, jotta voidaan varmistaa, että toimet ovat oikeassa suhteessa näihin haasteisiin, tuen on myös vastattava tiiviisti kansallisia ja alueellisia ominaispiirteitä. Sosiaalisen eriarvoisuuden tai sosiaalisten ongelmien taustat on otettava huomioon arvioitaessa investointien ja uudistusten suhteellista painoarvoa työllisyyden suuntaviivojen ja ESR:n puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että temaattisen keskittämisen kautta toteutettavien politiikan suojatoimien olisi perustuttava jäsenvaltioiden ja komission väliseen yhteistyöhön. ESR:n vähimmäismäärässä on myös tasapainotettava keskenään yhtäältä ihmisiin investoimiseen ja siten työvoiman tarjonnan laatuun ja sosiaaliseen edistykseen liittyvä unionin strateginen intressi ja toisaalta investointitarpeet, jotka kuuluvat [kumppanuussuunnitelmia koskevan asetuksen] 3 artiklassa lueteltujen muiden erityistavoitteiden piiriin.

mukaisesti hyväksytyistä kumppanuussuunnitelmistaan. Jäsenvaltioiden erilaisten sosioekonomisten haasteiden luonne ja vakavuus vaihtelevat, mikä edellyttää joustavampaa lähestymistapaa ohjelmasuunnitteluun ***tämän rahaston suuntaviivojen ja perussopimuksissa vahvistettujen yleisten periaatteiden ja unionin arvojen mukaisesti***. Vaikka sosiaalipolitiikalle on myönnettävä tietty vähimmäistason tuki, jotta voidaan varmistaa, että toimet ovat oikeassa suhteessa näihin haasteisiin, tuen on myös vastattava tiiviisti kansallisia ja alueellisia ominaispiirteitä. Sosiaalisen eriarvoisuuden tai sosiaalisten ongelmien taustat on otettava huomioon arvioitaessa investointien ja uudistusten suhteellista painoarvoa työllisyyden suuntaviivojen ja ESR:n puitteissa. Tämä tarkoittaa sitä, että temaattisen keskittämisen kautta toteutettavien politiikan suojatoimien olisi perustuttava jäsenvaltioiden ja komission väliseen yhteistyöhön. ESR:n vähimmäismäärässä on myös tasapainotettava keskenään yhtäältä ihmisiin investoimiseen ja siten työvoiman tarjonnan laatuun ja sosiaaliseen edistykseen liittyvä unionin strateginen intressi ja toisaalta investointitarpeet, jotka kuuluvat [kumppanuussuunnitelmia koskevan asetuksen] 3 artiklassa lueteltujen muiden erityistavoitteiden piiriin. ***ESR:n olisi pysyttävä riippumattomana rahastona, jotta voidaan säilyttää sen tärkein tehtävä sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja Euroopan sosiaalisen mallin edistäjänä tukemalla erityisesti haavoittuvimpien ryhmien, myös naisten, sosiaalista osallisuutta. ESR:n sisällyttäminen kansallisiin ja alueellisiin kumppanuussuunnitelmiin saattaisi heikentää sen todellista tehtävää ja vähentää sosiaalisen osallisuuden rahoitusta. On tärkeää säilyttää vahva ja näkyvä ESR, jolla on riittävä rahoitus,***

jotta sillä voidaan saavuttaa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteet.

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 13 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(13) ESR:n olisi tuettava työllisyyttä, kaikkien yhdenvertaista pääsyä työmarkkinoille, oikeudenmukaisia ja laadukkaita työoloja ja työvoiman liikkuvuutta. ESR:sta olisi tuettava jäsenvaltioita niiden antaessa tukea työttömille ja työelämän ulkopuolella oleville henkilöille tehokkaalla, oikea-aikaisella, koordinoidulla ja räätälöidyllä avulla, jolla tuetaan työnhakua, koulutusta, täydennys- ja uudelleenkoulutusta ja muiden mahdollistavien palvelujen saatavuutta, kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin ja henkilöihin, joihin vihreä ja digitaalinen siirtymä tai työmarkkinoiden häiriöt vaikuttavat kielteisesti, sekä niihin, jotka ovat kauimpana työmarkkinoista. ESR:n tuessa olisi edelleen keskityttävä nuorisotyöttömyyteen sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria koskevaan ongelmaan ehkäisemällä ammatillisten tai yleissivistävien opintojen varhaista lopettamista ja tekemällä rakenteellisia parannuksia koulun ja työelämän väliseen siirtymävaiheeseen, myös panemalla vahvistettu nuorisotakuu täytäntöön kaikilta osin, minkä olisi myös tuettava nuorten laadukkaita työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi ESR:n olisi edelleen investoitava vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta ratkaisevan tärkeään osaamiseen.	(13) ESR:n olisi tuettava työllisyyttä, kaikkien yhdenvertaista pääsyä työmarkkinoille, oikeudenmukaisia ja laadukkaita työoloja ja työvoiman liikkuvuutta. ***ESR:n olisi edistettävä sukupuolten tasapuolista osallistumista työmarkkinoille toimenpiteillä, joilla pyritään varmistamaan muun muassa ihmisarvoiset ja tasa-arvoiset työolot ja -ehdot, mukaan lukien oikeudenmukainen palkka naisvaltaisilla aloilla, parempi työ- ja yksityiselämän tasapaino ja laadukas lastenhoito, myös siltä osin kuin on kyse varhaiskasvatuksesta.*** ESR:sta olisi tuettava jäsenvaltioita niiden antaessa tukea työttömille ja työelämän ulkopuolella oleville henkilöille tehokkaalla, oikea-aikaisella, koordinoidulla ja räätälöidyllä avulla, jolla tuetaan työnhakua, koulutusta, täydennys- ja uudelleenkoulutusta ja muiden mahdollistavien palvelujen saatavuutta, kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin ja henkilöihin, joihin vihreä ja digitaalinen siirtymä tai työmarkkinoiden häiriöt vaikuttavat kielteisesti, sekä niihin, jotka ovat kauimpana työmarkkinoista. ***Lisäksi ESR:n olisi edistettävä epävirallista palkatonta hoivatyötä tekevien naisten siirtymistä palkkatyöhön, jotta voidaan pienentää heidän pitkäaikaistyöttömyyden, työmarkkinoilta syrjäytymisen ja taloudellisen riippuvuuden riskiään. On myös ratkaisevan tärkeää tukea naisten paluuta palkkatyöhön raskauden sekä äitiys- ja vanhempainvapaan jälkeen ja varmistaa, että imetykselle on työpaikoilla***

asianmukaiset mahdollisuudet. ESR:n tuessa olisi edelleen keskityttävä nuorisotyöttömyyteen sekä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevia nuoria koskevaan ongelmaan ehkäisemällä ammatillisten tai yleissivistävien opintojen varhaista lopettamista ja tekemällä rakenteellisia parannuksia koulun ja työelämän väliseen siirtymävaiheeseen, myös panemalla vahvistettu nuorisotakuu täytäntöön kaikilta osin, minkä olisi myös tuettava nuorten laadukkaita ***ja oikeudenmukaisesti palkattuja*** työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi ESR:n olisi edelleen investoitava vihreän ja digitaalisen siirtymän kannalta ratkaisevan tärkeään osaamiseen ***ja tasa-arvoisen yhteiskunnan saavuttamiseen***.

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(14) ESR:n olisi lisättävä työvoiman tarjontaa sekä parannettava koulutusta ja elinikäistä osaamisen hankkimista. ESR:sta olisi erityisesti tuettava koulutuksessa menestymistä ja työelämään siirtymistä, elinikäistä oppimista, mukaan lukien kaikissa elämänvaiheissa tapahtuva virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen, ja työllistyvyyttä, lisättävä kilpailukykyä ja edistettävä yhteiskunnallista ja taloudellista innovointia tukemalla näihin aloihin liittyviä laajennuskelpoisia ja kestäviä aloitteita. Tämä voitaisiin saavuttaa esimerkiksi työpaikalla tapahtuvalla oppimisella ja oppisopimuskoulutuksella, elinikäisellä ohjauksella, ennakoimalla osaamistarvetta yhdessä elinkeinoelämän kanssa, ajantasaisilla koulutusmateriaaleilla, työmarkkinaennusteilla ja tutkinnon suorittaneiden jatkosijoittumisen seurannalla, opettajien kouluttamisella,	(14) ESR:n olisi lisättävä työvoiman tarjontaa sekä parannettava koulutusta ja elinikäistä osaamisen hankkimista. ESR:sta olisi erityisesti tuettava koulutuksessa menestymistä ja työelämään siirtymistä, elinikäistä oppimista, mukaan lukien kaikissa elämänvaiheissa tapahtuva virallinen, epävirallinen ja arkioppiminen, ja työllistyvyyttä, lisättävä kilpailukykyä ja edistettävä yhteiskunnallista ja taloudellista innovointia tukemalla näihin aloihin liittyviä laajennuskelpoisia ja kestäviä aloitteita. Tämä voitaisiin saavuttaa esimerkiksi työpaikalla tapahtuvalla oppimisella ja oppisopimuskoulutuksella, elinikäisellä ohjauksella, ennakoimalla osaamistarvetta yhdessä elinkeinoelämän kanssa, ajantasaisilla koulutusmateriaaleilla, työmarkkinaennusteilla ja tutkinnon suorittaneiden jatkosijoittumisen seurannalla, opettajien kouluttamisella,

oppimistulosten validoinnilla ja pätevyyden tunnustamisella.	oppimistulosten validoinnilla ja pätevyyden tunnustamisella. ***Koska vammaisten naisten ja miesten osallistuminen työmarkkinoille on huomattavasti vähäisempää kuin muiden, ESR:n avulla olisi kehitettävä EU:n rahoittama vammaisten henkilöiden työllisyys- ja osaamistakuu, johon ei sovelleta ikärajoituksia, johon otetaan mallia onnistuneista aloitteista, kuten nuorisotakuusta, ja jonka tavoitteena on lisätä vammaisten henkilöiden osallistumista avoimille työmarkkinoille ja helpottaa pääsyä työelämään, koulutukseen ja jatkokoulutukseen.***

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 15 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(15) ESR:n olisi helpotettava palvelujen saatavuutta, mukaan lukien sekä terveydenhuolto- että pitkäaikaishoitopalvelujen nykyaikaistamisen, digitalisoinnin ja häiriönsietokyvyn vahvistaminen. ESR:n olisi tuettava jäsenvaltioita niiden toteuttaessa toimenpiteitä kaikenlaisen syrjinnän poistamiseksi ja yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseksi kaikille ja erityisesti ryhmille, jotka ovat aliedustettuina työmarkkinoilla, ja varmistettava yhtäläiset mahdollisuudet saada palveluja. Kohtuuhintaisten, kestävien ja korkealaatuisten palvelujen, kuten varhaiskasvatuksen, koulun ulkopuolisen hoidon, koulutuksen, terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon, erityisesti koti- ja yhteisöperustaisten hoitopalvelujen, saatavuus on välttämätön edellytys yhtäläisten mahdollisuuksien ja työvoiman liikkuvuuden varmistamiselle. ESR:n olisi varmistettava, että kaikilla, myös lapsilla eurooppalaisen lapsitakuun mukaisesti, on mahdollisuus saada	(15) ESR:n olisi helpotettava palvelujen saatavuutta, mukaan lukien sekä terveydenhuolto- että pitkäaikaishoitopalvelujen nykyaikaistamisen, digitalisoinnin ja häiriönsietokyvyn vahvistaminen. ESR:n olisi tuettava jäsenvaltioita niiden toteuttaessa toimenpiteitä kaikenlaisen syrjinnän poistamiseksi ja yhtäläisten mahdollisuuksien varmistamiseksi kaikille ja erityisesti ryhmille, jotka ovat aliedustettuina työmarkkinoilla, ja varmistettava yhtäläiset mahdollisuudet saada palveluja***, myös terveyspalveluja***. Kohtuuhintaisten, kestävien ja korkealaatuisten palvelujen, kuten varhaiskasvatuksen, koulun ulkopuolisen hoidon, koulutuksen, ***sukupuolisensitiivisen*** terveydenhuollon ja pitkäaikaishoidon, erityisesti koti- ja yhteisöperustaisten hoitopalvelujen, saatavuus on välttämätön edellytys yhtäläisten mahdollisuuksien***, oikeudenmukaisten palkkojen ja eläkkeiden*** ja työvoiman liikkuvuuden

laadukkaita peruspalveluja. Vammaisten henkilöiden erityistarpeet, ***mukaan lukien esteettömyys, olisi otettava huomioon näiden*** palvelujen ***sekä itsenäisen elämän yhteydessä***. ESR:sta olisi lisäksi tuettava sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistamista ja parannettava erityisesti niiden saatavuutta.

varmistamiselle. ***Tätä varten ESR:sta olisi edistettävä investointeja saavutettaviin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin varhaiskasvatus- ja lastenhoitopalveluihin sekä yhteisöperustaisiin palveluihin ja kotihoitopalveluihin, jotta jäsenvaltiot voivat luoda edellytykset osallisuutta edistäville työmarkkinoille, tasa-arvoiselle yhteiskunnalle ja häiriönsietokykyisemmälle talouskasvulle. ESR:lla olisi myös pyrittävä parantamaan työoloja ja- ehtoja, myös siltä osin kuin on kyse oikeudenmukaisesta palkasta ja omaishoitajien tukemisesta eurooppalaisen hoito- ja hoivastrategian[1 a], tulevan hoitoa ja hoivaa koskevan ohjelman ja pitkäaikaishoitoa koskevien neuvoston suositusten[1 b] mukaisesti.*** ESR:n olisi varmistettava, että kaikilla, myös lapsilla eurooppalaisen lapsitakuun mukaisesti, on mahdollisuus saada laadukkaita peruspalveluja. ***Näiden palvelujen ja itsenäisen elämän yhteydessä olisi otettava huomioon*** vammaisten henkilöiden***, erityisesti naisten,*** erityistarpeet, ***sillä he kohtaavat edelleen esteitä sosiaalisen osallisuuden, työllisyyden, koulutuksen ja*** palvelujen ***saatavuuden, myös esteettömyyden, suhteen***. ESR:sta olisi lisäksi tuettava sosiaalisen suojelun järjestelmien nykyaikaistamista ja parannettava erityisesti niiden saatavuutta. ***ESR:sta olisi annettava jäsenvaltioille tukea sukupuolisensitiivisten terveydenhuoltojärjestelmien kehittämiseen ja sukupuolikohtaisten terveystarpeiden huomioimiseen. Naisilla on omia erityisiä miehistä poikkeavia terveyteen liittyviä tarpeita, kuten seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät tarpeet, äitiysterveys, vaihdevuosioireet ja tiettyjen kroonisten sairauksien suhteettomasti suurempi esiintyvyys. Naiset kohtaavat usein systeemisiä diagnostiikan viiveitä ja vähättelevää suhtautumista heidän kokemaansa kipuun, mikä voi johtaa***

pitkittyneisiin huonon terveyden jaksoihin heidän työuransa aikana. Koska pitkäaikaissairaudet ja terveyteen liittyvät siirtymät ovat naisten työvoiman ulkopuolelle jäämisen keskeinen syy, ESR:sta olisi tuettava kohdennettuja toimenpiteitä näiden terveyteen liittyvien, sukupuoleen perustuvien esteiden poistamiseksi. Terveydenhuollon saatavuuteen olisi sisällyttävä seksuaali- ja lisääntymisterveydenhuollon ja -oikeuksien saatavuus.

_____

[1 a] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0440.

[1 b] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=oj%3AJOC_2022_476_R_0001.

Tarkistus 22

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 15 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(15 a) Euroopan komissio totesi 26. helmikuuta 2026, että vaarallisissa oloissa tehdyt abortit ovat kansanterveyskysymys ja että abortin saatavuus on varmistettava, jotta perussopimusten vaatimukset täyttyvät.[1 a] Jäsenvaltioiden olisi käytettävä ESR:aa vapaaehtoisesti ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, jotta ne voivat tarjota mahdollisuuden laillisesti saatavilla oleviin, turvallisiin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin aborttipalveluihin haavoittuvassa asemassa oleville naisille, mukaan lukien naiset, joilla ei muutoin olisi niihin varaa, riippumatta heidän asuinpaikastaan tai kansalaisuudestaan, ja myös silloin, kun he tulevat maasta, jossa abortti on laiton.

_____

1 a

https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=C(2026)3225&lang=fi.

Tarkistus 23

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 16 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(16) ESR:n tukea olisi käytettävä kaikkien yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi, vahvojen sosiaalisten turvaverkkojen tukemiseksi, sosiaalisen osallisuuden ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi ja köyhyyden torjumiseksi. ESR:sta olisi tuettava jäsenvaltioiden pyrkimyksiä torjua köyhyyttä – muun muassa puuttumalla aineelliseen puutteeseen – ja katkaista huono-osaisuuden siirtyminen sukupolvelta toiselle sekä edistettävä sosiaalista osallisuutta varmistamalla yhtäläiset mahdollisuudet kaikille, torjumalla syrjintää ja puuttumalla terveyseroihin. Tämä edellyttää, että otetaan käyttöön erilaisia strategioita, jotka kohdistetaan heikoimmassa asemassa oleviin heidän iästään riippumatta, mukaan lukien köyhyydessä elävät lapset, marginalisoituneet yhteisöt kuten romanit, työssäkäyvät köyhät sekä kaikkein vähävaraisimmat. ESR:lla olisi edistettävä kaukana työmarkkinoista olevien aktiivista osallistamista heidän sosioekonomisen integroitumisensa varmistamiseksi. ESR:n olisi lisäksi puututtava asunnottomuuteen, myös ehkäisevillä ja lieventävillä toimenpiteillä vuonna 2021 annetun Lissabonin julistuksen mukaisesti. Sosiaalisen innovoinnin tukemisella on tärkeä rooli näiden tavoitteiden saavuttamisessa, ja siksi sitä olisi edistettävä.	(16) ESR:n tukea olisi käytettävä kaikkien yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi, vahvojen sosiaalisten turvaverkkojen tukemiseksi, sosiaalisen osallisuuden***, sukupuolten tasa-arvon*** ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi ja köyhyyden***, myös lapsiköyhyyden,*** torjumiseksi. ESR:sta olisi tuettava jäsenvaltioiden pyrkimyksiä torjua köyhyyttä – muun muassa puuttumalla aineelliseen puutteeseen – ja katkaista huono-osaisuuden siirtyminen sukupolvelta toiselle sekä edistettävä sosiaalista osallisuutta varmistamalla yhtäläiset mahdollisuudet kaikille, torjumalla syrjintää ja puuttumalla terveyseroihin***, myös epätasa-arvoisiin mahdollisuuksiin saada turvallinen ja laillinen abortti, sillä ne vaihtelevat jäsenvaltioiden välillä***. Tämä edellyttää, että otetaan käyttöön erilaisia strategioita, jotka kohdistetaan heikoimmassa asemassa oleviin heidän iästään***, asuinpaikastaan, sukupuolestaan, sukupuolisesta suuntautumisestaan, sukupuoli-identiteetistään, rodustaan ja vammaisuudestaan*** riippumatta, mukaan lukien köyhyydessä elävät lapset, marginalisoituneet yhteisöt kuten romanit, työssäkäyvät köyhät sekä kaikkein vähävaraisimmat. ESR:lla olisi edistettävä kaukana työmarkkinoista olevien aktiivista osallistamista heidän sosioekonomisen integroitumisensa varmistamiseksi. ESR:n olisi lisäksi puututtava asunnottomuuteen – ***ottaen huomioon, että naiset ja miehet kokevat asunnottomuutta eri tavoin*** –,

myös ehkäisevillä ja lieventävillä toimenpiteillä vuonna 2021 annetun Lissabonin julistuksen mukaisesti. Sosiaalisen innovoinnin tukemisella on tärkeä rooli näiden tavoitteiden saavuttamisessa, ja siksi sitä olisi edistettävä.

Tarkistus 24

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 17 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(17) Demokratia, oikeusvaltioperiaate ja perusoikeuksien kunnioittaminen ovat unionin perusarvoja. Nämä arvot ovat olennaisen tärkeitä kaikille henkilöille, erityisesti niille, jotka ovat kaikkein haavoittuvimmassa asemassa. Ne ovat lisäksi ratkaisevan tärkeitä ESR:n tehokkaan täytäntöönpanon kannalta. Sen vuoksi ESR:sta olisi tuettava näiden arvojen edistämistä ja täytäntöönpanoa kaikkien osalta. ESR:sta tuetaan myös jatkossa vammaisten henkilöiden oikeuksia, sellaisina kuin ne on vahvistettu YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista. Sillä varmistetaan myös johdonmukaisuus suhteessa tasa-arvon unioniin ja siihen liittyviin strategioihin, joilla pyritään torjumaan ***sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvaa*** syrjintää ja varmistamaan sosiaalinen yhteenkuuluvuus ylläpitämällä ja kehittämällä oikeusvaltioperiaatteeseen perustuvia avoimia, perusoikeuksiin perustuvia, demokraattisia, tasa-arvoisia ja osallistavia yhteiskuntia.	(17) Demokratia, oikeusvaltioperiaate***, yhdenvertaisuus*** ja ***sukupuolten välinen tasa-arvo sekä*** perusoikeuksien kunnioittaminen ovat unionin perusarvoja. Nämä arvot ovat olennaisen tärkeitä kaikille henkilöille, erityisesti niille, jotka ovat kaikkein haavoittuvimmassa asemassa. Ne ovat lisäksi ratkaisevan tärkeitä ESR:n tehokkaan täytäntöönpanon kannalta. Sen vuoksi ESR:sta olisi tuettava näiden arvojen edistämistä ja täytäntöönpanoa kaikkien osalta. ESR:sta tuetaan myös jatkossa vammaisten henkilöiden oikeuksia, sellaisina kuin ne on vahvistettu YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista***, myös siltä osin kuin on kyse naisista ja tytöistä***. Sillä varmistetaan myös johdonmukaisuus suhteessa tasa-arvon unioniin ja siihen liittyviin strategioihin, joilla pyritään torjumaan ***johdanto-osan 4 kappaleessa määriteltyä*** syrjintää ja varmistamaan sosiaalinen yhteenkuuluvuus ylläpitämällä ja kehittämällä oikeusvaltioperiaatteeseen perustuvia avoimia, perusoikeuksiin perustuvia, demokraattisia, tasa-arvoisia ja osallistavia yhteiskuntia.

Tarkistus 25

Ehdotus asetukseksi

Johdanto-osan 18 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(18) Asetuksessa (EU) [kumppanuussuunnitelmia koskeva asetus] edellytetään, että jäsenvaltiot noudattavat horisontaalisia periaatteita kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa. ***Jäsenvaltioita*** olisi tässä yhteydessä ***myös kannustettava käyttämään*** ESR:oa sellaisten kohdennettujen toimien tukemiseen, joilla edistetään horisontaalisia periaatteita, kuten sukupuolten tasa-arvon edistämistä ja palvelujen saatavuuden varmistamista vammaisille henkilöille, ja mahdollistetaan vammaisten henkilöiden aktiivinen osallistuminen.	(18) Asetuksessa (EU) [kumppanuussuunnitelmia koskeva asetus] edellytetään, että jäsenvaltiot noudattavat horisontaalisia periaatteita kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien valmistelussa ja täytäntöönpanossa. ***Jäsenvaltioiden*** olisi tässä yhteydessä ***käytettävä*** ESR:oa sellaisten kohdennettujen toimien tukemiseen, joilla edistetään horisontaalisia periaatteita, kuten sukupuolten tasa-arvon edistämistä ja palvelujen saatavuuden varmistamista vammaisille henkilöille, ja mahdollistetaan vammaisten henkilöiden aktiivinen osallistuminen. ***Sukupuolten tasa-arvo ja intersektionaalinen näkökulma olisi otettava huomioon rahoitussyklin suunnittelun, täytäntöönpanon, seurannan, raportoinnin, arvioinnin ja tarkastuksen jokaisessa vaiheessa. Ohjelman väli- ja loppuarvioinnissa olisi tehtävä sukupuolivaikutusten arviointi, jossa arvioidaan, missä määrin ohjelma edistää sukupuolten tasa-arvoa. Lisäksi on tärkeää tarjota edunsaajille ja jäsenvaltioille tietoa tavoista ottaa sukupuolten tasa-arvo huomioon, myös tietoa sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen käytöstä budjetoinnissa ja sukupuolivaikutusten arvioinneista. Asiantuntijoita ja sidosryhmiä kuultaessa olisi varmistettava sukupuolten tasapuolinen edustus. Jäsenvaltioiden olisi raportoitava säännöllisesti ESR:n menojen vaikutuksesta sukupuolten tasa-arvoa koskeviin tavoitteisiin sukupuolen mukaan eriteltyjen indikaattoreiden ja laadullisen arvioinnin perusteella.***

Tarkistus 26

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 18 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(18 a) Vammaiset naiset ja tytöt ovat enemmän alttiita köyhyydelle, sosiaaliselle syrjäytymiselle, sukupuolistuneelle väkivallalle ja pitkäaikaistyöttömyydelle. Sen vuoksi Euroopan sosiaalirahastosta olisi tuettava tälle ryhmälle suunnattuja erityistoimenpiteitä ja varmistettava esteettömyys, yhtäläiset mahdollisuudet ja aktiivinen osallistuminen työmarkkinoille ja yhteiskuntaan.

Tarkistus 27

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 18 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(18 b) Jäsenvaltioita olisi myös kannustettava käyttämään ESR:oa terveydenhuoltoon ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin liittyviin hankkeisiin ja niiden olisi voitava käyttää sitä näihin tarkoituksiin, jotta voidaan varmistaa turvallisen ja laillisen abortin saatavuus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisen lainsäädännön tai toissijaisuusperiaatteen soveltamista.

Tarkistus 28

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(19) Sen varmistamiseksi, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa vahvistettua EU:n sosiaalista ulottuvuutta viedään eteenpäin ja että varoista osoitetaan riittävä määrä apua eniten tarvitseville, jäsenvaltioiden olisi	(19) Sen varmistamiseksi, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa vahvistettua EU:n sosiaalista ulottuvuutta viedään eteenpäin ja että varoista osoitetaan riittävä määrä apua eniten tarvitseville, jäsenvaltioiden olisi

kohdennettava ESR:n määrärahoja sosiaalisen osallisuuden edistämiseen.	kohdennettava ESR:n määrärahoja sosiaalisen osallisuuden ***ja sukupuolten tasa-arvon*** edistämiseen ***sekä sukupuolistuneen väkivallan torjumiseen***.

Tarkistus 29

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 19 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(19 a) Eurostatin mukaan tällä hetkellä 64,6 miljoonaa naista ja 57,6 miljoonaa miestä elää jäsenvaltioissa köyhyydessä[1 a], mikä osoittaa, että köyhyyden vaikutus naisiin ja miehiin on erilainen. Köyhyys, sosiaalinen syrjäytyminen ja syrjintä vaikuttavat suhteettomasti tiettyihin ryhmiin, erityisesti syrjäytyneiden yhteisöjen naisiin ja tyttöihin. Nämä ryhmät kohtaavat edelleen rakenteellisia esteitä työn, koulutuksen, asunnon ja keskeisten palvelujen, myös terveyspalvelujen, saatavuudessa. Köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riski on suhteettoman suuri naisilla, jotka ovat haavoittuvassa asemassa ja jotka kohtaavat johdanto-osan 4 kappaleessa määriteltyä risteävää syrjintää. Köyhyydessä elävillä naisilla on suurempi riski kokea väkivaltaa, myös lähisuhdeväkivaltaa ja perheväkivaltaa, muun muassa taloudellisen riippuvuuden, asumisen epävarmuuden ja tukipalvelujen heikomman saatavuuden vuoksi. Sukupuolistuneen väkivallan lopettaminen on ehdottoman tärkeää, jotta naiset voivat osallistua täysipainoisesti yhteisöihinsä ja talouteen, saada koulutusta, terveydenhuoltoa, työtä ja sosiaalipalveluja ja saavuttaa siten taloudellisen riippumattomuuden ja ruumiillisen itsemääräämisoikeuden.
	[1 a] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditi

ons_in_Europe_-_subjective_poverty_statistics#:~:text=ilc_sbjp02)%20(ilc_sbjp03)-,Subjective%20poverty%20is%20more%20prominent%20for%20women%20than%20for%20men,men%20and%201.

Tarkistus 30

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 20 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(20) Koska on erityisen tärkeää tukea köyhyydessä eläviä lapsia, jäsenvaltioiden olisi suunnattava ESR:n varoja lapsitakuun mukaisiin toimenpiteisiin.	(20) Koska on erityisen tärkeää tukea köyhyydessä eläviä lapsia, jäsenvaltioiden olisi suunnattava ESR:n varoja lapsitakuun mukaisiin toimenpiteisiin***, jotka kohdistetaan erityisesti lapsiin, jotka asuvat maaseudulla, syrjässä olevilla alueilla, teollisuus- ja kaivosalueilla tai sosiaalisesti ja taloudellisesti muita heikommassa asemassa olevilla syrjäseutualueilla, jotka kärsivät väestökadosta ja julkisten palvelujen rajallisesta saatavuudesta, taikka alueilla, jotka kärsivät talouden siirtymävaiheesta ja korkeasta työttömyysasteesta, siten, että lapsitakuuseen osoitetaan vähintään 20 miljardia euroa seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä. ESR:n olisi oltava kaikilta osin yhdenmukainen lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa ja sosiaaliset tavoitteet olisi sisällytettävä yksiselitteisesti sen painopisteisiin ja menosääntöihin.***

Tarkistus 31

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 21 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*

(21) ESR:n olisi myötävaikutettava ***köyhyyden*** torjumiseen tukemalla kansallisia ohjelmia, joilla pyritään lievittämään ruoan puutetta ja vakavaa aineellista puutetta, ja edistettävä köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten ja vähävaraisimpien yhteiskuntaan integroitumista. Jäsenvaltioiden olisi osoitettava ESR:n varoja sellaisten äärimmäisen köyhyyden muotojen torjuntaan, joilla on suurin vaikutus sosiaaliseen syrjäytymiseen, kuten asunnottomuus sekä puute ruoasta ja aineellinen puute.	(21) ESR:n olisi myötävaikutettava ***ruokaköyhyyden*** torjumiseen tukemalla kansallisia ohjelmia, joilla pyritään lievittämään ruoan puutetta ja vakavaa aineellista puutetta, ja edistettävä köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten ja vähävaraisimpien yhteiskuntaan integroitumista ***ottaen huomioon sukupuolikohtaiset tarpeet, kuten kuukautis- ja hygieniatuotteet***. Jäsenvaltioiden olisi osoitettava ESR:n varoja sellaisten äärimmäisen köyhyyden muotojen torjuntaan, joilla on suurin vaikutus sosiaaliseen syrjäytymiseen, kuten asunnottomuus sekä puute ruoasta ja aineellinen puute. ***Elintarvikkeiden ja/tai perushyödykkeiden tarjoaminen vähävaraisimmille ja heikoimmassa asemassa oleville henkilöille, kuten asunnottomille naisille ja yksinhuoltajaäideille, ei saisi korvata olemassa olevia sosiaalietuuksia, joita heille annetaan kansallisten sosiaalijärjestelmien tai kansallisen lainsäädännön nojalla.***

Tarkistus 32

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 22 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(22 a) Koska terveydenhuollon saatavuus on tärkeää, ESR:lla olisi varmistettava synergiat ja täydentävyys ehdotetun Euroopan kilpailukykyrahaston kanssa, erityisesti terveyden tukemista koskevan tavoitteen osalta, sekä ehdotetun Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston 2028–2034 perustamista koskevan asetuksen

(kumppanuussuunnitelmia koskeva asetus) kanssa.

Tarkistus 33

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 24 kappale

(24) Syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja rajoitteet huomioon ottaen jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä syrjäisimpiä alueita koskevaan lukuunsa toimenpiteitä, joilla edistetään työllisyyttä ja työvoiman liikkuvuutta erityisesti nuorten osalta, koulutusta ja osaamista sekä sosiaalista osallisuutta.	(24) Syrjäisimpien alueiden erityispiirteet ja rajoitteet huomioon ottaen jäsenvaltioiden olisi sisällytettävä syrjäisimpiä alueita koskevaan lukuunsa toimenpiteitä, joilla edistetään työllisyyttä ja työvoiman liikkuvuutta erityisesti nuorten ***ja työmarkkinoiden ulkopuolella olevien naisten*** osalta, koulutusta ja osaamista sekä sosiaalista osallisuutta.

Tarkistus 34

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 25 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(25 a) ESR:n olisi edistettävä naisten yrittäjyyttä vähentämällä yritysten perustamisen ja kasvun esteitä, mukaan lukien sääntelytaakkaa ja pääoman vähäistä saantia. Rahoituksessa olisi asetettava etusijalle naisten ja tyttöjen johtamat laajennettavissa olevat yritykset, jotka edistävät omistajuuden, innovoinnin ja taloudellisen riippumattomuuden kulttuuria.

Tarkistus 35

Ehdotus asetukseksi
2 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a. Jäsenvaltioiden on aina mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä

haavoittuvuutta ja sosiaalista syrjäytymistä koskevat indikaattorit tuloksellisuutta koskevaan kehykseen, jotta voidaan varmistaa, että haavoittuvimmassa asemassa olevat ryhmät hyötyvät tosiasiallisesti ESR:n investoinneista.

Tarkistus 36

Ehdotus asetukseksi
2 a artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a artikla
	1. Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) tuetaan erityisesti seuraavia erityistavoitteita:
	a) parannetaan työelämään pääsyä ja aktivointitoimia kaikkien työnhakijoiden, erityisesti nuorten, pitkäaikaistyöttömien, työmarkkinoilla muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, työelämän ulkopuolella olevien ja epävirallista ja palkatonta hoito- ja hoivatyötä tekevien naisten osalta siten, että nuorten tapauksessa pannaan täytäntöön etenkin nuorisotakuu, sekä edistämällä itsenäistä ammatinharjoittamista ja sosiaaliseen markkinatalouteen kuuluvaa yhteisötaloutta;
	b) parannetaan koulutusjärjestelmien laatua, osallistavuutta, toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta muun muassa epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin avulla, jotta voidaan tukea avaintaitojen, kuten yrittäjyystaitojen ja digitaalisten taitojen, hankkimista, ja edistämällä harjoittelu- ja opiskelujaksoja yhdistelevien koulutusmallien käyttöönottoa ja oppisopimuskoulutusta;
	c) edistetään erityisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien yhdenvertaista pääsyä laadukkaaseen ja

osallistavaan koulutukseen ja koulutuksen suorittamista loppuun varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen, edistetään elinikäistä oppimista, erityisesti joustavia täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksia kaikille, ottaen huomioon yrittäjyystaidot ja digitaaliset taidot, ennakoidaan paremmin muutoksia ja uusia osaamistarpeita työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta, helpotetaan uranvaihdoksia sekä edistetään ammatillista liikkuvuutta, mukaan lukien oppimiseen liittyvän liikkuvuuden helpottaminen kaikkien kannalta ja saavutettavuuden edistäminen vammaisten henkilöiden kannalta;

d) edistetään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjimättömyyttä tunnistamalla ja poistamalla rakenteellisia ja kulttuurisia esteitä; edistetään hoito- ja hoivavelvollisuuksien ja jaetun vanhempainvapaan tasapuolista jakamista, investoidaan saavutettavissa oleviin, kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin hoito- ja hoivapalveluihin, vahvistetaan työ- ja yksityiselämän tasapainoa muun muassa molempia vanhempia koskevien joustavien työjärjestelyjen avulla ja varmistetaan laadukkaat, vakaat ja oikeudenmukaisesti palkatut työpaikat;

e) poistetaan sukupuolen mukainen eriytyminen työelämässä ja syrjintä koulutuksessa muun muassa edistämällä naisten ja tyttöjen pääsyä STEM-aloille, vihreisiin työpaikkoihin ja johto- ja päätöksentekotehtäviin ja heidän mahdollisuuttaan hankkia digitaalisia taitoja;

f) edistetään kolmansien maiden kansalaisten, erityisesti maahanmuuttajanaisten, sosioekonomista integroitumista;

g) edistetään syrjäytyneiden yhteisöjen, erityisesti romaninaisten, sosioekonomista integroitumista;

h) parannetaan erityisesti yksinhuoltajaäitien yhdenvertaista ja oikea-aikaista pääsyä laadukkaiden, kestävien ja kohtuuhintaisten palvelujen piiriin, mukaan lukien palvelut, joilla edistetään asianmukaisten, kohtuuhintaisten, kestävien ja kunnollisten asuntojen saantia;

i) nykyaikaistetaan sosiaalisen suojelun järjestelmiä, mukaan lukien sosiaalisen suojelun saatavuuden edistäminen siten, että erityistä huomiota kiinnitetään naisiin, etenkin yksinhuoltajaäiteihin ja muihin heikommassa asemassa oleviin ryhmiin;

j) parannetaan terveydenhuoltojärjestelmien ja pitkäaikaishoidon palvelujen saatavuutta, myös vammaisten naisten kannalta, sekä niiden tehokkuutta ja häiriönsietokykyä;

k) edistetään köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien henkilöiden sosiaalista integroitumista esimerkiksi puuttumalla siihen, että naisten tai sellaisten kotitalouksien osuus, joissa perheen pää on nainen, on köyhien joukossa suhteettoman suuri, kiinnittäen erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa oleviin naisiin, erityisesti niihin, jotka kohtaavat risteävää syrjintää, ja puuttumalla työssäkäyvien köyhyyteen, epävarmoihin työsuhteisiin ja eläke-eroihin;

l) tuetaan yhteisötalouden yrityksiä ja organisaatioita, jotka ovat keskeisiä toimijoita naisten osallistavan työllisyyden, yhtäläisten mahdollisuuksien, alueellisen yhteenkuuluvuuden sekä haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien tyttöjen ja naisten integroitumisen kannalta;

m) puututaan aineelliseen puutteeseen jakamalla elintarvikkeita ja/tai perushyödykkeitä vähävaraisimmille, lapset mukaan luettuina, ja tarjotaan

sosiaalista osallisuutta tukevia liitännäistoimenpiteitä;

n) torjutaan erityisesti naisten ja lasten asunnottomuutta;

o) tuetaan sosiaalipalvelujen ja julkisten terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille siten, että erityistä huomiota kiinnitetään potilaskeskeiseen terveydenhuoltoon, jossa vastataan sukupuolisidonnaisiin terveystarpeisiin, mukaan lukien kaikki seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelut, myös aborttipalvelujen tarjoaminen niille, joiden saatavilla niitä ei ole;

2. Kaikki tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut erityistavoitteet muodostavat kumppanuussuunnitelmia koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitetun vaatimuksen kansalliselle ja alueelliselle kumppanuussuunnitelmalle.

Tarkistus 37

Ehdotus asetukseksi
5 artikla – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Jäsenvaltioiden ja alueiden on tarvittaessa esitettävä yhdennetty lähestymistapa väestörakenteen muutoksesta johtuviin haasteisiin vastaamiseksi kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman yhdessä tai useammassa asiaa käsittelevässä luvussa.	Jäsenvaltioiden ja alueiden on tarvittaessa esitettävä yhdennetty lähestymistapa väestörakenteen muutoksesta johtuviin haasteisiin vastaamiseksi***, myös siltä osin kuin on kyse naisten kohtaamista erityisistä terveyteen liittyvistä haasteista ja erityisesti lisääntymisterveydenhuollon palvelujen saatavuuden varmistamisesta,*** kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman yhdessä tai useammassa asiaa käsittelevässä luvussa ***siten, että erityistä huomiota kiinnitetään haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, joihin ikääntyminen, köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen vaikuttavat suhteettoman paljon. Komissio arvioi vaikutusta, joka saadaan aikaan puuttumalla väestökehityksen haasteisiin,***

	kuten väestön ikääntymiseen, työikäisen väestön pienentymiseen sekä kaupunkien ja maaseudun väliseen kasvavaan kuiluun.

Tarkistus 38

Ehdotus asetukseksi
6 artikla – otsikko

Komission teksti	*Tarkistus*
Aineelliseen puutteeseen vastaamista varten myönnettävä tuki	Aineelliseen puutteeseen ***ja köyhyyteen*** vastaamista varten myönnettävä tuki

Tarkistus 39

Ehdotus asetukseksi
6 artikla – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
1. ***Jäsenvaltiot voivat myöntää*** tukea aineelliseen puutteeseen vastaamista varten jakamalla sellaisia elintarvikkeita ja tavaroita, jotka ovat kulutustavaroiden turvallisuutta koskevan unionin lainsäädännön mukaisia.	1. ***Jäsenvaltioiden on myönnettävä*** tukea aineelliseen puutteeseen vastaamista varten jakamalla sellaisia elintarvikkeita ja tavaroita, jotka ovat kulutustavaroiden turvallisuutta koskevan unionin lainsäädännön mukaisia.

Tarkistus 40

Ehdotus asetukseksi
6 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. Jäsenvaltioiden ja tuensaajien on valittava elintarvikkeet ja/tai perushyödykkeet vähävaraisimpien henkilöiden tarpeisiin liittyvin objektiivisin perustein. Elintarvikkeisiin ja tapauksen mukaan tavaroihin sovellettavissa valintaperusteissa on reilun ja oikeudenmukaisen vihreän siirtymän varmistamiseksi myös otettava huomioon ilmastoon ja ympäristöön liittyvät	2. Jäsenvaltioiden ja tuensaajien on valittava elintarvikkeet ja/tai perushyödykkeet vähävaraisimpien henkilöiden tarpeisiin liittyvin objektiivisin perustein ***ja otettava huomioon sukupuolikohtaiset tarpeet, kuten välttämättömät kuukautistuotteet ja hygieniapalvelut, sekä köyhyydestä, asunnottomuudesta tai väkivallasta kärsivien naisten ja tyttöjen tarpeet***.

näkökohdat, etenkin elintarvikejätteen ja kertakäyttömuovien vähentämiseksi. Jaettavien elintarviketyyppien valinnassa on tarvittaessa otettava huomioon se, miten ne edistävät vähävaraisimpien tasapainoista ruokavaliota. Elintarvikkeet ja/tai perushyödykkeet voidaan antaa vähävaraisimmille suoraan tai välillisesti esimerkiksi sähköisten tai muunlaisten arvosetelien tai korttien muodossa edellyttäen, että ne voidaan lunastaa ainoastaan elintarvikkeina ja/tai perushyödykkeinä. Vähävaraisimmille annettavan tuen on oltava täydentävää niihin mahdollisiin sosiaalietuuksiin nähden, joita voidaan tarjota kansallisista sosiaalijärjestelmistä tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti.	Elintarvikkeisiin ja tapauksen mukaan tavaroihin sovellettavissa valintaperusteissa on reilun ja oikeudenmukaisen vihreän siirtymän varmistamiseksi myös otettava huomioon ilmastoon ja ympäristöön liittyvät näkökohdat, etenkin elintarvikejätteen ja kertakäyttömuovien vähentämiseksi. Jaettavien elintarviketyyppien valinnassa on tarvittaessa otettava huomioon se, miten ne edistävät vähävaraisimpien tasapainoista ruokavaliota. Elintarvikkeet ja/tai perushyödykkeet voidaan antaa vähävaraisimmille suoraan tai välillisesti esimerkiksi sähköisten tai muunlaisten arvosetelien tai korttien muodossa edellyttäen, että ne voidaan lunastaa ainoastaan elintarvikkeina ja/tai perushyödykkeinä. Vähävaraisimmille **–** ***jotka ovat usein naisia –*** annettavan tuen on oltava täydentävää niihin mahdollisiin sosiaalietuuksiin nähden, joita voidaan tarjota kansallisista sosiaalijärjestelmistä tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti. ***Toimien luonteen ja loppukäyttäjien tyypin vuoksi tukeen, jolla puututaan kaikkein vähävaraisimpien aineelliseen puutteeseen, on sovellettava yksinkertaisempia sääntöjä.***

Tarkistus 41

Ehdotus asetukseksi
6 artikla – 5 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
5. Tätä artiklaa sovellettaessa ’vähävaraisimmilla’ tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat yksittäisiä henkilöitä tai henkilöiden muodostamia perheitä, kotitalouksia tai ryhmiä, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja asunnottomat, joiden avuntarve on todettu sellaisin objektiivisin perustein, jotka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet asianomaisia sidosryhmiä	5. Tätä artiklaa sovellettaessa ’vähävaraisimmilla’ tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat yksittäisiä henkilöitä tai henkilöiden muodostamia perheitä, kotitalouksia tai ryhmiä, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa olevat lapset ja asunnottomat, joiden avuntarve on todettu sellaisin objektiivisin perustein, jotka kansalliset toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistaneet asianomaisia sidosryhmiä

kuultuaan eturistiriitoja välttäen ja joihin voi sisältyä elementtejä, jotka mahdollistavat kohdentamisen tietyillä maantieteellisillä alueilla eläville vähävaraisimmille.	kuultuaan eturistiriitoja välttäen ja joihin voi sisältyä elementtejä, jotka mahdollistavat kohdentamisen tietyillä maantieteellisillä alueilla eläville vähävaraisimmille***, ottaen huomioon naisten, myös risteävää syrjintää kohtaavien naisten, erityiset haavoittuvuudet ja ottaen huomioon myös, että kaikenlaisen sukupuolistuneen väkivallan poistaminen on keskeistä naisten köyhyyden poistamiseksi***.

Tarkistus 42

Ehdotus asetukseksi
6 a artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	6 a artikla
	Yhtäläisten mahdollisuuksien, sukupuolten tasa-arvon ja työmarkkinoille pääsyn tukeminen
	1. Jäsenvaltiot ja komissio edistävät Euroopan sosiaalirahaston kautta aktiivisesti ja järjestelmällisesti sukupuolten tasa-arvoa ja edistävät tasa-arvoisen yhteiskunnan periaatteiden ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täyttä toteutumista erityisesti poistamalla kaikenlaisen sukupuoleen perustuvan syrjinnän työmarkkinoilla.
	2. ESR:sta tuetaan jäsenvaltioiden pyrkimyksiä puuttua sukupuolikohtaisiin työmarkkinoille osallistumisen esteisiin, varmistaa sama palkka samasta ja samanarvoisesta työstä puuttumalla naisvaltaisten alojen rakenteelliseen aliarvostukseen ja työmarkkinoiden eriytymiseen, edistää parempaa tasapainoa työ- ja yksityiselämän välillä, myös molempia vanhempia koskevien joustavien työjärjestelyjen avulla, ja helpottaa naisten pääsyä laadukkaisiin työpaikkoihin ja ryhtyä yrittäjiksi kannustamalla yrityksiä palkkaamaan

naisia ja antamaan heille ylennyksiä, hyödyntämällä isyysvapaata ja jaettua vanhempainvapaata ja varmistamalla kohtuuhintaisten, saavutettavien ja laadukkaiden lastenhoito- ja muiden virallisten hoito- ja hoivapalvelujen saatavuuden.

3. ESR:ssa omaksutaan kokonaisvaltainen lähestymistapa, jotta voidaan puuttua siihen, että naisten ja sellaisten kotitalouksien osuus, joissa perheen pää on nainen, on köyhien joukossa suhteettoman suuri, sekä poistaa sukupuoleen perustuva syrjintä koulutuksessa, myös siltä osin kuin on kyse STEM-aloille pääsystä, ja edistää naisten yhdenvertaista osallistumista johto- ja päätöksentekotehtäviin siten, että puutaan työssäkäyvien köyhyyteen, epävarmoihin työpaikkoihin ja eläke-eroihin.

Tarkistus 43

Ehdotus asetukseksi
6 b artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	6 b artikla
	Laadukkaiden terveydenhuoltopalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden tukeminen
	ESR:sta tuetaan tavoitetta parantaa laadukkaiden, kestävien ja kohtuuhintaisten terveydenhuoltopalvelujen, myös haavoittuvassa asemassa olevien naisten seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen, yleistä ja oikea-aikaista saatavuutta. Jäsenvaltioita kannustetaan voimakkaasti käyttämään ESR:oa siihen, että haavoittuvassa asemassa oleville naisille, joilla ei muutoin olisi varaa käyttää laillisesti saatavilla olevia, kohtuuhintaisia ja turvallisia aborttipalveluja, tarjotaan yhtäläinen

pääsy niihin kansalaisuudesta tai asuinpaikasta riippumatta, myös naisille, joilla ei ole mahdollisuutta käyttää tällaisia palveluja omassa jäsenvaltiossaan. Jäsenvaltioiden on myös tuettava tavoitteita, jotka koskevat terveydenhuoltojärjestelmien ja pitkäaikaishoitopalvelujen saavutettavuuden parantamista, myös vammaisten henkilöiden kannalta, ja niiden tehokkuuden ja häiriönsietokyvyn lisäämistä, sekä hedelmättömyysdiagnoosin saaneille naisille ja pariskunnille tarkoitettuja tukitoimenpiteitä, jos he kohtaavat taloudellisia, sosiaalisia tai lääketieteellisiä esteitä, jotka rajoittavat heidän mahdollisuuksiaan saada terveydenhuoltopalveluja, kun otetaan huomioon unionin väestön merkittävä väheneminen.

Tarkistus 44

Ehdotus asetukseksi
6 c artikla (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	6 c artikla
	Horisontaaliset periaatteet
	1. Komissio ja jäsenvaltiot toteuttavat asianmukaisia ja merkityksellisiä toimenpiteitä sukupuoleen, rotuun tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään, sukupuoliseen suuntautumiseen ja sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän estämiseksi tästä ohjelmasta tuettavien toimien valmistelun, täytäntöönpanon, seurannan, raportoinnin ja arvioinnin aikana.
	2. Komissio varmistaa, että sukupuolten tasa-arvo otetaan huomioon ja että sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista sovelletaan

horisontaalisena ja monialaisena periaatteena tuettujen toimien valmistelussa, täytäntöönpanossa, seurannassa, raportoinnissa ja arvioinnissa, esimerkiksi käyttämällä arviointeja ja sukupuolen mukaan eriteltyjä tietoja. Komissio edistää asetuksen 2025/0545(COD), jäljempänä 'tuloksellisuusasetus', 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja horisontaalisia periaatteita, joissa vahvistetaan menoseurantaa ja talousarvion tuloksellisuuskehystä koskeva sääntö, mukaan lukien "ei merkittävää haittaa" -periaatteen ja sukupuolten tasa-arvoa koskevan periaatteen johdonmukainen soveltaminen. Olisi varmistettava, että millään rahoitetuista toimista ei ole tahattomia kielteisiä vaikutuksia sukupuolten tasa-arvoon.

Komission antaa jäsenvaltioille teknisiä ohjeita 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetusta sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamismenetelmästä, mukaan lukien vähimmäisvaatimukset, tasa-arvoanalyysi ja sukupuolten tasa-arvon arviointi.

Jäsenvaltioiden on raportoitava säännöllisesti ESR:n menojen vaikutuksesta sukupuolten tasa-arvoa koskeviin tavoitteisiin sukupuolen mukaan eriteltyjen indikaattoreiden ja laadullisen arvioinnin perusteella.

Tarkistus 45

Ehdotus asetukseksi
7 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*
Jäsenvaltioiden on varmistettava työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen mielekäs osallistuminen laadukkaita työpaikkoja, koulutusta ja osaamista ja sosiaalista osallisuutta koskeville toimintapolitiikoille	Jäsenvaltioiden on varmistettava työmarkkinaosapuolten ja kansalaisjärjestöjen***, mukaan lukien naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt ja haavoittuvassa asemassa olevia naisia edustavat järjestöt,***

myönnettävän tuen toteutukseen asetuksen XX [kumppanuussuunnitelmat] 6 artiklan mukaisesti.	mielekäs osallistuminen laadukkaita työpaikkoja, koulutusta ja osaamista ja sosiaalista osallisuutta koskeville toimintapolitiikoille myönnettävän tuen toteutukseen asetuksen XX [kumppanuussuunnitelmat] 6 artiklan mukaisesti.

Tarkistus 46

Ehdotus asetukseksi
8 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. Kukin jäsenvaltio nimittää yhden hallituksen edustajan, yhden työntekijäjärjestöjen edustajan, yhden työnantajajärjestöjen edustajan ja yhden varajäsenen kullekin jäsenelle enintään seitsemän vuoden toimikaudeksi. Jäsenen poissa ollessa varajäsenellä on ilman eri toimenpiteitä oikeus osallistua kokouksiin. Komiteaan kuuluu yksi edustaja kustakin työntekijäjärjestöjä ja työnantajajärjestöjä edustavasta unionin tason järjestöstä.	2. Kukin jäsenvaltio nimittää yhden hallituksen edustajan, yhden työntekijäjärjestöjen edustajan, yhden työnantajajärjestöjen edustajan ***sekä kansalaisjärjestöjen, muun muassa sukupuolten tasa-arvon, naisten oikeuksien, vammaisten oikeuksien ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien parissa työskentelevien kansalaisjärjestöjen, edustajia*** ja yhden varajäsenen kullekin jäsenelle enintään seitsemän vuoden toimikaudeksi. Jäsenen poissa ollessa varajäsenellä on ilman eri toimenpiteitä oikeus osallistua kokouksiin. Komiteaan kuuluu yksi edustaja kustakin työntekijäjärjestöjä ja työnantajajärjestöjä edustavasta unionin tason järjestöstä.

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Euroopan sosiaalirahaston perustaminen osana asetuksessa (EU) [kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat] vahvistettua kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa ja laadukkaisiin työpaikkoihin, osaamiseen ja sosiaaliseen osallisuuteen vuosiksi 2028–2034 myönnettävän unionin tuen täytäntöönpanoedellytykset
Viiteasiakirjat	COM(2025)0558 – C10-0172/2025 – 2025/0239(COD)
Asiasta vastaava valiokunta (valiokunnat) Ilmoitettu istunnossa (pvä)	EMPL 23.10.2025
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	FEMM 23.10.2025
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Alessandra Moretti 12.1.2026
Valiokuntakäsittely	24.3.2026 5.5.2026
Hyväksytty (pvä)	23.6.2026
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 25 –: 9 0: 2

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

25	+
PPE	Csaba Bogdán, Michalis Hadjipantela, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Michał Wawrykiewicz
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Jana Toom, Lucia Yar
S&D	Sofie Eriksson, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Alessandra Moretti, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Bert-Jan Ruissen, Jessika van Leeuwen
ESN	Irmhild Boßdorf
NI	Judita Laššáková
PPE	Miriam Lexmann
PfE	Elisabeth Dieringer, Viktória Ferenc, Margarita de la Pisa Carrión

2	0
PfE	Mélanie Disdier, Séverine Werbrouck

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää